די ביכנע

וואס עס דערצעהלט אסתר רחל קאמינסקא

אין רוסלאנד איז פאראן איצט איין טרייב קראפט: עסען און נאך אמאל עסען.

געטג איז אז די טרופען זאלען זיך דערוויסען אז אין אן אנדער שטאדט קען מען בעקומען א האלב פונט ברויט א טאג מעהר, לאזט מען זיך שוין אהן מיט האז און פאק, וואהרום געלד און מלבושים שפיעלט איצט קיין ראלע נים. דער ליעבהאבער פון טעאטער וואס פלעגט למשל, אין ווארשא, האבען א שם מיט זיין פאאעטישער קליידונג געהט אין רוסלאנד אין א פאר הויזען פון א זאק און אן ארבייטער בלוזקע. פערקעהרט, אזא מין קליידונג איז נאך א סגולה געגען פרעניות. געווען פאקט וואס איינער א שוישפילער, געווען אנגעטון אין א קאפעליוש. האט מען איהם שיער נישט אריינגעוואהרפען פון וואגאן אלס פארהאסטער "בורזשוי".

אפסמאל האבען אויף די ארטיסטישע בשעמאדאנעס געהאט אויסצושטעהן פצרות אויף אזא מין רייזיג. א קראסנא ארמייעיע פלעגט א קוק טון אויף אזא מין גרויסען טשעמאדאן אין מיט א געשריי: דאס איז בורזשוסקער באגאזש, עס אראנגעשליידערט און צושמעטערט.

ערשט שפטער איז מען געפאלען אויף א המצאה, אוועקגעשטעלט געבען באגאזש אן עהרען וואך און די ערקלעהרונג אז דאס איז דאס אייגענטום פון ארטיסטען, האט טאקע געהאלפען.

די באלשעוויקעס וויקען רוהראווים אויסנוצען דעם טעאטער פאר זייערע פראפאגאנדע צוועקען. אבער די פראפעסיאנעלע ביהנעס ווערען זיך געגען דעם. די אינסצעניזירונגען מיט א באלשעוויסטישער טענדענץ ווערען אויסגעפיהרט דורך קאמוניסטישע ליעבהאבער. אבער איינינע מאל אין חודש מוזען אויף די פראפעסיאנעלע טעאטערען אבגעבען פארשטעלונגען פאר דער מאסע, ווייל אין רוסלאנד איז איינגעפיהרט א טעאטער צוואנג פונקט ווי א שולצוואנג.

עס האט אבער אפט געטראפען, אז דאס פובליקום האט נאכנים געשמאק זיך צונעקוקט צו דער פארשטעלונג, נאר ווען מען האט אנגעהויבען צו רעדען און אין גאנצען א נראהער און א געבויגענער מען האט זיך אוועקגעדרעהט ווי מען וואלט זיך געשעהמט פאר זיך אליין.

ערשט איצט האט סטאניסלאווסקי נאך לאנגע באמיהונגען בעקומען די ערלייבניש ארויסציפאהרען פון באלשעוויסטישען רוסלאנד. ער פאהרט אפ אין דער שווייץ אדער אין פאריז.

אבער א סך האט סטאניסלאווסקי בעוויזען אויפצוטהון פאר דער העברעאישער "חבמה" און דער אידישע סטודיע. אוצרות געלד ווערט אבגעגעבען אויף די דאזיגע פרובען. פאראן דארט פעהיגע יונגע קרעפטען. אבער דאס בלייבען דאך נאר פרובען. די רעפעטיציעס פון דארט פאר אין אונענד ווייל די ארטיסטען שלאפען אין די סטודיעס צוליעב דעם וואס ביינאכט איז פארווארהרט צו עהן אין מאסקווע. די מיטגליעדער פון דער סטודיע בעקומען צוגעשיקט פון זייערע קרובים פראדוקטען פון וויטבעסק און אדעס, ווען נים וואלט זיי אויך געווען שווער אויסצוקומען.

די "חבמה" מאכט זעהר גוטע פארט שריטען און זייער אידעאל איז צו עטענדיגען אבפאהרען אין ירושלים.

זייענדיג אין מאסקווע האט מאדאם קאמינסקא באזוכט דעם מיניסטער פאר דער קולטור לונאטשארסקי. ער איז בכמעט דער טאטע פון די ארטיסטען און ער העלפט זייער לאנג. אזוי האט ער מיט א צייט צוריק אויסגעפועלט א היספה פאר די ארטיסטען אויף 3 הונט דערט פראצענט. לונאטשארסקי האט אויך ארויסגעוויזען אויפמערקזאמקייט דער אידישער טרופע און א דאנק זיינע באמיהונגען האט די טרופע בעקומען א וואגאן און געהאט די מעגליכקייט צו פארלאזען מאסקווע.

(היינט — ווארשא)

דער זונטאגדיגער קאנצערט צו גונסטען דעם שרייבער פאנד

פון יכם.

מיר שטעלען זיך קיינמאל נים אפ אויף ליטעראריש־מוזיקאלישע קאנצערטען וועלכע ווערען ביי אונז הורכגעפיהרט, "ווייל דאס ווערט אפט געטון פון פראמיינען אדער פארטייען, וועלכע האבען זייער געליבענעם עולם וואס געהט צו זיי. און פיעלע מאל ווערען זיי זעהר שעהן און רייך דורכגעפיהרט.

מיר טוען עס אבער פארן קומענדען זונטאג דעם 2טען יאנואר. אויף וועלכן עס איז אראנזשירט א ליטעראריש מוזיקאלישער קאנצערט צום גונסטען דעם שרייבער פאנד. און אט פארוואס.

פיעלע פון טעאטער געהענדען עורכ אינטערעסירט זעהר וועניג, ווער דאס אפער פון דער פיעסע זיינען. זיי זעען בלויז פאראינטערעסירט זיך צו אמווירען, און אזוי לאנג ווי זיי האבען עס. אינטערעסירט זיי וועניג ווער דער שרייבער פון דער פיעסע איז. ווייל נעכט, ער האט נים דערשראפען, גייפיעל מאל ער האט צוגעהינגערט אדער וויפיעל מיה עס האט איהם געקאסט שאפען אט דעם אמווירענדען מאסטריאל.

און דאס איז נים בלויז אין באצוג צו א פיעסע.

יעדער פון אונז לעזט הייגט די אידישע פרעסע. אין יעדער אידישער הויז געפינען זיך אידישע צייטונגען. וואו מען לעזט פון זיי די ווערט נייעסען, ליטעראריש און פאליטישע ארטיקלען. מען שאהפט זיך די מחות, און דער לעזער גלויבט אז מיט די דריי פעניג וואס ער באצאהלט פאר דער צייטונג, איז ער שוין ווצא פאר אלעס. און ווערט א בעל הבית איבער די ארטיקלען, וואס פאסטען מח, מיה און ארבייט.

נים לאנג צוריק אין צום דיכטער יהואש אנגעקומען א בריעף פון א גרופע באקאנטע אידישע שריפטשטעלער אז קונסטלער וועלכע געפינען זיך אין פוילען וואו זיי בעטען רחמים זיי מיט עפעס צו העלפען. די וועה געשריען זיינען פארעפענטליכט געווארען איבעראל. מען האט געלייגט האפנונגען אז דער אידישער לעזער, וועט וויסען ווי אזוי אפצושאצען דעם ווערט פון זיין שרייבער.

איז עס אבער אזוי?

עס ווילט זיך נים גלויבען, אז דער אידישער לעזער איז אזוי פארטעכפט אז ער באגרייפט נים און הערט נים דעם געשריי פון זיין וועזווייזער, צו ענטפערען איהם אין א צייט פון נויט.

דא אין טארנאטא איז פון א זעהר קליינער גרופע שריפטשטעלער אונטערגענומען געווארען צו שאפען א פאנד פון טויזענד דאלאר. ביז יעצט איז אבער בלויז געשאפען געווארען א סומע פון 800 דאלאר.

די טעאטער מענערזשערס מ. שאר און ל. ליטמאן גיבען דארום דאס ביישפיל אל טעאטער פריי, פאר קומענדען זונטאג, וואו עס איז אראנזשירט א גרויסער ליטעראריש מיזיקאלישער אוועגנט. אזא אוועגנט וואס פאסט פאר אזא פאנד, און מיר גלויבען אז די טעאטער לעזער פונ'ם גערויקטען וואר, וועלען ענטפערען די שרייבער פונ'ם גערויקטען וואר.

דער פראגראם פונ'ם אוועגנט וועט די טעג אנאנסירט ווערען. מיר געפינען אבער פאר נויטיג צו דערמאהנען אונזער לעזער, אז זונטאג אוועגנט איז דער קאנצערט פארן שרייבער פאנד, און אז יענעם אוועגנט האט איהר דאס גלעגענהייט צו באצאהלען אייער חוב צום אידישען שרייבער.

דער היינטיגער עהרען אוועגנט

"דר. דזשעקיל און מר. הייד", אט די פיעסע איז אויסגעקליבען געווארען פאר היינט אוועגנט אין ביישפיל מעטער צום עהרען אוועגנט פון די טעאטער מענערזשערס מר. מ. שאר און ל. ליטמאן, און אין דער היגער טעאטער וועלט טר מעלט זיך צוליעב דער פיעסע.

די טאראנטער טעאטער געהער האבען ביז היינט בלויז געהאט א מעגליכקייט צו זעהן די פיעסע אין בלאדער. אויף דער אידישער ביהנע איז עס אבער א נייעס, און עס ווערט ערוואר־טעט אז פיעלע פון די טעאטער געהער וועלען קומען זעהן די פיעסע, וועלכע האט נעכאמ א וואלדיגען ערפאלג.

אויסער דעם דארף נים פארגעסען ווערען אז דער עהרען אוועגנט פאר די טעאטער מענערזשערס, מיינט צייגען זיי פריינדשאפט פאר דער ארבייט פון אויפהאלטען א שטענדיגען אידישען טעטער אין טארנאטא.

ווייטער טענות עס זאלען צום יעצטיגען טעאטער נים זיין. ליטמאן געווים א דאנק די צוויי פרעזאנטן מ. שאר און

ל. ליטמאן פאר זייער ארבייט אויפצוהאלטען דא טעאטער וועלכעס איז ביי היינטיגע צייטען פארבונדען מיט גרויסע שווערינקייטען.

דאס נעשאנאנ טעאטער קומט היינט נאך אלע פאדערונגען, און האפט מיט דער צייט זיך אויסצוכאפען פון יענעם פלאץ אין א פיעל גרעסערען און שעהנער טעאטער.

דער היינטיגער עהרען אוועגנט מיט דארום, און דארף זיין אן ערפאלג אלע הינזיכטען. איבערהויפט נאך ווען עס ווערט געשפיעלט צום ערשטען מאל אין טארנאטא אזא פיעסע ווי "דר. דזשעקיל און מר. הייד."

אלע ראמאן העגדען אויף דער ביהנע

אלע העגדען וועלכע האבען זיך באטייליגט אין דעם ראמאן "דער פארברעכער" געשריבען פון אונזער מיטארבייטער ה. ב. קרישענבוים, באטייליגען זיך אויך דער ביהנע אין זיין פיער אקטיגער פיעסע מיט'ן זעלבען נאמען וועלכע וועט אויסגעפיהרט ווערען דעם 26טען יאנואר, 1921, צום בענעפיט פון אידישען פאלקס אראיין.

"דער פארברעכער" איז געווען דער ערשטער ארינינעלער ראמאן געשריבען פון אונזער מיטארבייטער. און די פיעסע ענטהאלט אין זיך אלע שערפע פצענעס דראמאטיזירט ווי זיי זיינען אויפגעגעבען געווארען אין ראמאן. קיין העלך איז נים ארויסגעלאזען געווארען. אזוי דאס די יעניגע וועלכע האבען געלעזען דעם ראמאן, וועלען דעם 26־טען יאנואר האבען דאס געלעגענהייט צו באגעגענען זיך מיט די העלדען פנים אל פנים.

עס ווערען אויך פארברייטעט ספעציעלע דעקאראציעס, וועלכע דארפען פארקומען אין צווייטען אקט, אזוי דאס דער אוועגנט זאל בלייבען איינדריקספול ווי מעגליך.

די פיעסע איז שוין איבערגענומען געווארען פונ'ם שוישפיעלער ב. עלוויג, וועלכער פארטיילט יעצט די ראלען צווישען די איבעריגע שוישפיעלער, אם זי אויפצוהערען אזוי שעהן ווי מעגליך.

אויפ'ן וועג קיין ליווערפול

(פארזעצונג פון פיירזש 4.)

נפש, ווערט ער קראנק אויף דער שיף. דעם 5־טען טאג אויפ'ן וואסער בעקומט ער א דראטלאזע טעלעגראמע פון זיין אנקעל אין פוילען... אריבערגעפאהרען אין דייטשלאנד, בעקומען א פאספארט געלאזט וויסען זיינע שוועסטער און ברודער קיין טארנאטא זיי זאלען צישיקען א שיפסקארטע. דער אדרעס איז נים געווען ריכטיג קיין טארנאטא. פאלגליך האט ער נים געהאט קיין ענטפער. נעהאט עטליכע פראנק, זיי אויפגעגעבען געבלבען אהן געלד און אהן אדרעסען. בעשליסט ער צו פארוירען זיין גלוק און זיך ארויסגעגעבען אהן א קארטע. עס געלינגט. ער פאהרט אויפ'ן וואסער. מען געפינט איהם אויס. דאס הייסט ער איז אליין ארויס, געווארען אביסעל הונגעריג. נאך'ן ליגען 3 טעג אין "קיילען ביען".

מען גיט איהם עסען און מען שטעלט איהם ארבייטען. ער איז צופרידען. אויף דער שיף באקאנט ער זיך מיט א טאראנטער איד, דער לעצטער נים איהם די ריכטיגע אדרעסע פון זיין ברודער און שוועסטער. איהר מאנס נאמען יואל דייטשאנד 42 הענדי סטריט טארנאטא.

(סוף קומט)

פארוואס קענעדעס דאלאר פאלט אין פרייז

אטאווא, דעצ. 28.

דער רעפארט וועגען קענעדע'ס איסקפארט און עקספארט לאזט באווייזען דאס קענעדע'ס באלאנס פון היינטיגען יאהר איז מיט פערציג מיליאן דאלאר מעהר אויספארט ווי עקספארט. קענעדע האט פון די פאראייניגטע שטאאטען אריין אויספארטירט פאר 927 מיליאן דאלאר פארוירט און דער עקספארט איז געווען 545 מיליאן.

מזל טוב, נאלי קוירטשי איז א כלה געווארען

די באריהמטע זינגר־פוינעלע, מאדאם נאלי קוירטשי, איז שוין ווידער אין שטיי געווארען. דעם מאל האט איהר געפאקט איהר פיאנא באגלייטער, מר. האמער סעמעלס, וועלכער וויל נים באגעגענען זיך מיט באגלייטען איהר אויף קאנצערטען, ווי ווערען איהר "לעבענס בעגלייטער".

עס ציהט, אפנים, דער פוינעלע צום שטייגעל. ערשט גאר נים לאנג צוריק האט די זינגערין באפרייט זיך פון איהר מאנרקיי קוירטשי, און דאן האט מען געשמעסט אז דער 'דריטער' אין דעם גט פראצעס איז טאקי געווען דערזעלבער פיאנא באגלייטער וועלכער איז איצט איהר חתן געווארען.

אבער אז עס איז איהר ליעב איז אזוי ניהא. לאמיר זיך פרעהען און ווינשען דער מיזיקאלישער פאר א לאנג און גליקליך לעבען.

ווען די חתונה וועט זיין ווייסט מען נאך נים. אבער מסתמא וועט די זינגערין און ספעציעל איהר פרעם אנענומען אזוי לאזען עס ווייסן באצייטענס.

אין די טעאטערע

הופאדראם.

דער "פארבאענער טאל" איז א זעהר שפאנענדע ביולדליכע דערצעהלונג. פון דעם לעבען פון די מיינערס אין די קענטאקי בערג. זעהר אינטערעסאנטע בצענעס זיינען דא אין דעם בילד און אויך אן אמווירענדע ליעבעס געשיכטע פון מענשליכען אינטערעס.

אויך קען מען זעהן היינטיגע וואך אין הייפאדראם דעם גרויסען קאמיסער הערארד לאיד אין א שעהנער קאמעדיע "נאמבער פליעז".

לאוס

דאס בילד "א שטארטישע שוועלבע־לע" וועלכע ווערט געוויזען היינטיגע וואך אין לאוס יאנג סטריט טעאטער און אין וועלכער די באריהמטע אקטריסע עטעל קלייטאן שפיעלט די הויפט ראליע, שילדערט דעם לעבען פון א שעהנער "אפא־שע" מענצערין, און דאס וואס עס קומט פאר אויף'ן לייוועגט האלט זעהר געשפאנט די צאהלרייכע בעזוכער.

דער וואדעוויל פראגראם איז צוזאמענגעשטעלט מיט גרויס ארטיסטישען געשמאק און די צושויער באלוינען אלע אנטיילנעהמער מיט ראשיגע אפלאדיס־מענטס.

עלען.

"דינטי" דאס בילד וועלכע ווערט געוויזען היינטיגע וואך אין לען טעאטער איז א בילד וואס דארף געזעהן ווערען פון יעדען איינעם. עס איז אן אויס־געצייכענטע קאמעדיע אין וועלכער עס ווערט געשילדערט דער לעבען פון א צייטונגס אינגעל. דאס בילד איז פול מיט אמוזאנטע שטעלען וועלכע רופען ארויס הארציגען געלעכטער ביי די צוי־שויער.

אין דער בילד טרעט אויף צום ערשטען מאל א נייע אקטריסע, קאלין מור און זי צייכענט זיך זעהר אויס מיט איהר שפיעלען.

דער פריינט מאסעז

קאנטראלער אלפרעד [illegible] אהער ווי ער איז אויך באגעגנט [illegible] "דער ארבייטער פריינט". [illegible] האט א סך מוניציפאלע [illegible] צו יעדער צייט האבען מיר געגעבען מיר האלטען מיט איהם.

קאנטראלער מעגווייער, [illegible] זינט ער איז ערוועהלט געווארען [illegible] יאהר צוריק, צום סיטי קאונסיל, [illegible] דיג געקעמפט פאר דעם פאלק [illegible] מעהר ווי אירגענד [illegible] האט דאסגעטון.

קאנטראלער מעגווייער [illegible] שטימט געווארען פון קאנסיל [illegible] הארבאר קאמיסיע.

קאנטראלער מעגווייער איז [illegible] מוניציפאליטעס.

קאנטראלער מעגווייער איז [illegible] ווייס־פרעזידענט פון דער [illegible] דיעל אסאסיאיישאן.

קאנטראלער מעגווייער איז [illegible] דער שטאדט'ס פארשטעהער [illegible] פאשעל סיריוויס קאמישען.

ערוועהלט קאנטראלער מעגווייער אלס דעם העכסטען פונ'ם באלאט דעם 1־טען יאנואר.

פרעזידענט ווילסאן 64 יאהר אלט

וואשינגטאן, דעצעמבער, 28

הייגט האט פרעזידענט ווילסאן געפירט זיין 64־טען געבורטס־טאג. ער האט דערהאלטען פיעלע מתנות און גראטולאציעס.

בלינדעה איבערגעפאהרען פון איזענבאהן

טשארלס מעסבריין, א בלינדער פיאנא טיונער, וואס האט געוואגט אין בוירטש קליף איז געפונען געווארען ליגענדיג מיט אויף די רעלסען פון דער ג. ט. ר.

ראטענבערג'ס קאנטאר

מיר האבען דאס פארגעניגען צו אנאנסי־רען צו אונזערע פיעלע פריינט דאס מיר האבען די מעגליכקייט צו ברענגען אונ־זערע פאסאזשירען דירעקט פון וואַרשא נאך טארנטא דורך אנטווערפען

דיזע נייע אראנזשמענטס באדייטען דאס אייערע פאמיליען קאנען געבראכט ווערען אהער מיט'ן ביליגסטען פרייז וואס איז נאר מעגליך

וואַרשא ביז טארנטא	$143.00
דאנציג ביז טארנטא	$151.00
אנטווערפען ביז טארנטא	$123.00
ליבאו ביז טארנטא	$171.00

אונזער נאמען איז אייער גאראנטיע אז וואס מיר אונטערנעהמען וועט דורכגעפיהרט ווערען אזוי זיי צוגעזאגט

ROTENBERG'S Limited

241 QUEEN ST. W.

TORONTO

טעלעפאנען: אדלייד 693, 694, 695

בראנטש 213 דזשיים סט. נארט

האמילטאן

נאכזואס צאהלען אסך געלט

ווען איהר קאנט ברענגען אייער פאמיליע פון אייראפא פאר פיליגסטען און שנעלער?

מיר טוען אמת'ע און עהרליכע געשעפטען, אונזער פארשטעהער וועט אויך פאסען אויף אייער פאמיליע גלייך פונ'ם ארויספאהרען.

אונזערע אפיסעס זענען אין פוילען, הונגערן און גאליציען.

ספעציעלע אויפמערקזאמקייט ווערט געשאנקען צו פרויען און קינדער.

אונזער טארנטער פארשטעהער פאהרט אפ נאך אייראפא אין צוויי וואכען צו ברענגען א סך פאמיליען נאך קענעדע. פארוואס זאל איר ווארטען נים ברענגען אייערע?

מיר שיקען געלד דורך דרעפטס, מאני אדדערס און טעלעגראפישע נאך טיילען פון דער וועלט.

קומט, שרייבט, אדער טעלעפאנירט אויב איהר דארפט עטוואס. צו־דענהייט גארנטירט.

אינטערנעשאנעל סטיימשיפ איידזשענסי. לימיטעד.

209 יארק סטריט, קאר. קווין סט. וועסט. טעלעפאן אדלייד 6480

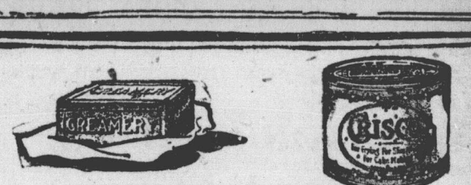

פוטער ענטהאלט 16 פרעצענס וואסער, צווארעך און זאלץ.

קריסקא איז הונדערט פרעצענט רייגער פעט.

רייכעה ווי פוטעה צום באקען

פרובירט קריסקא ווען איהר דארפט באקען אזא געבעקס אין וועלכע מען דארף האבען א סך פוטער. די בעסטע פוטער וואס איהר קריגט קאסט מעהר ווי דאפעלט פון קריסקא און ענטהאלט כמעט איין פינפטעל וואסער, צווארעך און זאלץ. קריסקא איז דורכאוים א ריינער פעט.

געבעקס קומען ארויס שעהן און בעטעס'ט. קייקס וואס זיינען געמאכט מיט קריסקא קענען שטעהן לאנג און וועלען נים פע־לערען דעם פרישען רייניליכען געשמאק און די פיינע פוכלעכיים.

קריסקא

דער כשר'ער און פארעזער פעט

ווערט געמאכט פון דעם ריינסטען פלאנצען (וועדזשע־טייבל) אויל און איז דארום אמת כשר, אויך פארעזוע, און מען געניצט ווערען מיט מילכיגע אויך מיט פלייש־יגע מאכלים.

■ הכשר געפינט זיך אויף יעדע קאן.

פערקויפט אין אלע גראסערי סטארס.